

ють живую масу і упитанність. Таким образом, оцінка чисто-породних корів голштинської породи свідчить про її високу племенну цінність і пристосованість до нових екологічних умов розведення. Створення належних умов експлуатації, індивідуальний підхід при їх оцінці і селекції в залежності від типу телоскладу і лінійної приналежності, а також їх репродукція дадуть можливість розширити цінний генофонд і визначити його подальше призначення в програмах по удосконаленню молочної худоби України.

Інститут розведення і генетики тварин УААН

УДК 636.2.034.062
М.С. ГАВРИЛЕНКО

ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПЛУАТАЦІЇ МОЛОЧНИХ КОРІВ З НЕЗАВЕРШЕНИМ РОСТОМ

1. Важливою умовою консолідації новостворених молочної худоби порід і типів є розробка та впровадження в практику прогресивних прийомів експлуатації тварин, які забезпечують високу молочну продуктивність і відтворювальну здатність, починаючи з першої лактації, та тривале господарське використання. Доведено, що за оптимальних умов годівлі й утримання корови, які є кращими за надоями молока за першу лактацію, будуть кращими і в наступних лактаціях. Це підтверджується як високим позитивним зв'язком (0,40 — 0,77) між продуктивністю за першу і наступні лактації, так і високим коефіцієнтом її успадкованості (0,43 — 0,50). Рівень продуктивності корів-первісток значною мірою відображає досягнутий потенціал продуктивності стада та умов вирощування і підготовки тварин до лактації. Прогресивний досвід господарств засвідчує, що надій молока корів чорно-рябої і червоно-рябої порід за першу лактацію становить не менше 80-85% від середнього по стаду. В літературі існують різні думки авторів щодо інтенсивності роздоювання корів у першу лактацію та її впливу на молочну і репродуктивну продуктивність у наступні лактації та тривалість продуктивного використання.

2. Аналіз лактацій 1817 високопродуктивних молочної худоби корів

© М.С. Гавриленко, 1999

Розведення і генетика тварин. 1999. Вип. 31 — 32

у провідних племінних господарствах засвідчив, що 30% з них фактично підвищують або помітно знижують продуктивність за другу лактацію. Встановлено, що в 50% таких корів високі надої, виявлені за першу лактацію, вже не відновлювались, а 20% вибувало із стада через низьку продуктивність. Корови з надоєм 4—6 тис. кг молока за першу лактацію знижували продуктивність за другу лактацію в середньому на 11—13%, а з 8—10 тис. кг — відповідно на 20—22%. Наші дослідження, проведені в держплемзаводах «Золотоніське» і «Олександрівка», свідчать, що зниження надоїв молока корів у період другої лактації зумовлюють такі паратипові фактори: низьке енергетичне і протеїнове живлення корів впродовж другої лактації; неповноцінна годівля корів у сухостійний період, внаслідок чого спостерігалась недостатня їх вгодованість перед другим отеленням; корови-первістки не відповідали породним критеріям росту і розвитку; стійкість лактації корів-первісток підтримувалась за рахунок внутрішніх резервів організму; відсутність добавки корму на ріст та підтримання оптимальної вгодованості корів; тварини після першої лактації мали вкорочений сухостійний період.

3. Експлуатація корів-первісток молочних порід, як засвідчує вітчизняний і зарубіжний досвід, має свої особливості і зумовлені тим, що в їх організмі вперше відбуваються складні морфолого-функціональні зміни в репродуктивних органах, а вагітність, отелення і лактація проходять при триваючому формуванні організму тварин. Корови впродовж перших двох лактацій мають менший об'єм шлунково-кишкового тракту, а відповідно в них на 18—26% нижче споживання сухої речовини кормів. Тварини на поїдання кормів втрачають на 10—15% більше часу порівняно з повновіковими коровами. Корови-первістки в першу третину лактації жирові запаси тіла для синтезу молока використовують більш інтенсивно і мають більш похилу лактаційну криву, ніж корови після завершення росту.

4. На підставі власних досліджень та узагальнення відомостей з літератури і виробничого досвіду розроблені заходи щодо запобігання зниженню надоїв молока корів впродовж другої лактації. Вони передбачають: проведення отелення нетелей молочних порід при досягненні ними 80—85% живої маси і 95—97% висоти у холці повновікових корів; збільшення живої маси первісток за першу лактацію на 60—70 кг; тривалість сухостійного періоду після першої лактації має бути не менше 60 днів; тривалість сервіс-періоду у другу лактацію — 40—70 днів; формуван-

ня корів-первісток в окремі групи і забезпечення енергетичної цінності раціону залежно від продуктивності і вгодованості на рівні 0,88–0,95 корм. од. і 10–11,5 МДж обмінної енергії в 1 кг сухої речовини раціону; введення коровам першої і другої лактації надбавки до раціону понад потреби на підтримання життєдіяльності організму і надій молока з урахуванням вгодованості на рівні 2–4 корм.од. з відповідним вмістом протеїну та інших поживних речовин, що дає змогу створити в тілі резерв, виявити потенційні можливості тварин та підтримувати високу стійку лактаційну криву; забезпечення оптимальних умов утримання та догляду за тваринами; проведення комплексної оцінки корів за молочною продуктивністю, відтворювальною здатністю та технологічними ознаками.

Інститут розведення і генетики тварин УААН

УДК 636.237.23: 636.22./28.082

В.Е. ГАПОНОВА

НАСЛЕДУЕМОСТЬ ПРИЗНАКОВ МОЛОЧНОЙ ПРОДУКТИВНОСТИ У КОРОВ ЧЕРНО-ПЕСТРОЙ ПОРОДЫ В ПЛЕМЕННЫХ ХОЗЯЙСТВАХ БРЯНСКОЙ ОБЛАСТИ

Неотъемлемой составной частью при разработке селекционных индексов и составлении селекционно-генетических программ является коэффициент наследуемости (h^2) признаков молочной продуктивности и типа коров.

В связи с изменившейся генетической ситуацией в молочных стадах, обусловленной использованием голштинов, показатели наследуемости молочной продуктивности изучены недостаточно. В стадах племенных хозяйств Брянской области (ОПХ «Брянское», ПЗ «Новый путь») у коров черно-пестрой (ЧП) породы и ее помесей с голштинами (Г) методом двухфакторного дисперсионного анализа вычислены коэффициенты наследуемости удоя и массовой доли жира в молоке.

Установлено, что величина коэффициента наследуемости молочной продуктивности (удой, массовая доля жира в молоке) выше у животных с низкой кровностью по голштинам (1/4, 3/8) и

© В.Е. Гапонова, 1999

Розведення і генетика тварин. 1999. Вип. 31–32